

Vlaams
Parlement

vergadering **C86 – ECO15**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 12 december 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over crowdfunding - 467 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van de heer Peter Van Rompuy tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over crowdfunding tot versterking van een lening - 562 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de recente berichtgeving naar aanleiding van de dag van de kmo-portefeuille - 495 (2013-2014)	8
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de klacht van Brussels Airport tegen de luchthaven van Charleroi - 507 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de gevolgen van de komst van Ryanair naar Zaventem op de ontwikkeling van de nationale luchthaven en luchthavensector - 533 (2013-2014)	12
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de vergrijzing bij zelfstandigen en het Masterplan voor Opvolging en Overname - 579 (2013-2014)	17

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

**Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over crowdfunding
- 467 (2013-2014)**

**Vraag om uitleg van de heer Peter Van Rompuy tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over crowdfunding tot versterking van een lening
- 562 (2013-2014)**

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister-president, op 14 november kondigde u de resultaten aan van een studie en van een aantal beleidsmatige initiatieven met betrekking tot crowdfunding. Naar aanleiding hiervan konden we in de pers vernemen dat u zou overleggen met uw federale collega van Financiën over de mogelijkheden om de Belgische regelgeving af te stemmen op die van de buurlanden. Ook zou u met het Agentschap Ondernemen inzetten op informatieverstrekking over crowdfunding. U zou proberen om de verschillende stakeholders, de crowdfundingplatformen, en partners zoals het Business Angels Netwerk (BAN) Vlaanderen, de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) of het Participatiefonds samen te brengen. Tot slot zou u met de ondernemersorganisaties nagaan wat de kansen zijn voor het op korte termijn opstarten in Vlaanderen van kredietunies, dat zijn coöperaties van, voor en door ondernemers. In de bespreking van de beleidsnota werd hier al kort op ingegaan.

Minister-president, wij hebben nog wat vragen bij de concrete plannen inzake crowdfunding. Kunt u de resultaten van de studies van KPMG en Stibbe in detail toelichten? Welke zijn de opmerkelijkste conclusies van deze studies? Kunt u toelichting geven bij de concrete beleidsinitiatieven die u zult nemen? Ik heb er een aantal opgesomd, maar het zou nuttig zijn om daar in detail op in te gaan. Kunt u duiding geven bij het plan van aanpak en de timing om deze initiatieven te implementeren? Hoe zal de opstart van kredietunies concreet vorm worden gegeven? Voorziet u enkel kredietunies of plant u nog bijkomende initiatieven? Het is een specifieke werkvorm, er zijn er mogelijk nog andere die kans maken. Welke rol kan het Vlaamse niveau volgens u spelen op het vlak van crowdfunding?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Peter Van Rompuy: Crowdfunding is een nieuw fenomeen, het heeft veel kinderziekten. Maar ik geloof wel dat als we er op regelgevend vlak op een verstandige manier mee omspringen, er veel potentieel in zit, zonder dat de risico's enorm hoeven te zijn. Er zijn mogelijkheden op federaal vlak. Toen ik in dat parlement zat, heb ik daarover nog voorstellen gelanceerd. Maar er zijn ook interessante pistes geopend in de studie van Stibbe. Daar gaat het meer in het bijzonder over de vraag of het een optie zou kunnen zijn om de Winwinlening open te stellen voor vormen van crowdfunding. Ze hebben dat al redelijk in detail uitgewerkt, op basis van een lening, maar zij zien zelfs de mogelijkheid om de instap in kapitaal ook aan een belastingvermindering te onderwerpen via dezelfde regeling als de Winwinlening. Er zijn nog een hele hoop praktische en wettelijke bezwaren, maar er zijn toch twee bijzonder interessante pistes geopend. Men gooit in die studie de deur absoluut niet dicht.

Mochten we dit in Vlaanderen kunnen doen, dan zou dit een unicum kunnen zijn, want er is geen enkel land ter wereld dat een fiscale stimulus geeft aan crowdfunding. Dit kan ook met een degelijke beleggersbescherming door het bedrag dat men kan inbrengen te limiteren, zodat er geen sociale drama's hoeven te volgen. Het psychologisch effect op de ondernemerswereld zou wel eens veel groter kunnen zijn dan men zou verwachten. Het zou veel aandacht genereren. Het zou een digitale versie kunnen zijn van de wet-Cooreman-De Clercq uit de jaren 80, die met een heel beperkt budget een hele dynamiek van ondernemerschap op gang heeft weten te brengen.

Minister-president, hebt u concrete plannen om verder te gaan op de piste die in het rapport-Stibbe is geopend over het openstellen van de Winwinlening voor de crowdfunding, die in dat voorstel de ‘crowdlening’ wordt genoemd? Dat lijkt mij een zeer interessante piste.

Is er ook gesproken over de kredietunies? Dat is een idee uit Nederland, waar men op een heel verstandige manier heeft vastgesteld dat het goed zou zijn dat de middelen worden verschaft door diegenen die zelf in hun sector of wereld staan en dus een heel goede expertise hebben over nieuwe projecten die opborrelen. Het blijkt wel dat daar, zoals bij crowdfunding, dezelfde problemen naar boven komen op het vlak van financieel toezicht. Het is dus interessant om zowel voor crowdfunding als voor de kredietunie op federaal vlak een opening te maken.

De kredietunie, waarvoor CDA, niet toevallig onze broeders aan de andere zijde van de landsgrens, een voorstel heeft uitgewerkt dat tegemoetkomt aan Europese bezwaren en aan bezwaren op het vlak van financieel toezicht, is echt een interessante piste. Ik hoop dat wij daarin een voorloper kunnen zijn op Europees en internationaal vlak, en dat we dit verder kunnen uitwerken om te zien of dit echt praktisch haalbaar is. Dat zou heel mooi zijn. Als het niet zo is, dan kan het niet.

Hier zijn twee opportuniteiten, waarbij we met een beperkte hoeveelheid middelen toch een hele dynamiek kunnen op gang brengen, zeker in de wereld van de start-up.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Op het congres van sp.a vorig weekend kwamen spaarcenten, de kredietunies en crowdfunding ook aan bod. Wij hebben de bankier die bezig is met het oprichten van een overkoepelend orgaan voor de kredietunies in Nederland, bij ons gehad. Minister-president, hij heeft overigens naar u verwezen, hij zou in gesprek zijn met uw kabinet. Daaruit kan ik afleiden dat er heel veel mogelijkheden zijn. We hebben nu de banken gered met de belastinggelden. De banken hebben de kredietverlening aan de bedrijven nog niet op het niveau gebracht dat wij hadden verwacht, ondanks alle plannen die wij maken. Daarom is het belangrijk om, zeker als die mensen dat op die dag hebben aangegeven, ‘out of the bank’ te denken.

Ik heb de studies van Stibbe en KPMG gelezen. Er zijn verschillende aanbevelingen en keuzes die moeten worden gemaakt. Ik ben dus benieuwd naar onze opvolging wat betreft crowdfunding en alle mogelijkheden die daarmee gepaard gaan. Het probleem met deze materie is dat dit nu juist interessant is omdat het ‘out of the bank’ en buiten de bestaande reglementeringen wordt geregeld. Er moet regulering komen, maar we moeten erover waken dat we het niet opnieuw verstikken met te veel regulering. Er moeten goede keuzes worden gemaakt.

Minister-president, ik ben benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska: Minister-president, als u al wordt vernoemd op een sp.a-congres, kan het volgens mij in mei 2014 niet mislopen. *(Opmerkingen van mevrouw Güler Turan)*

Ik wou u toch zeggen dat uw naam op ons Impulscongres niet één keer is gevallen. Maar laat dat geen indicatie zijn. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

De publieke media? Dat is iets anders, en dat weet u zelf ook.

Ik wil de vragen van mijn collega's versterken. De heer Van Rompuy heeft wel degelijk een aantal interessante dingen uit dat Stibbe-rapport gehaald. Er is nu heel wat debat over hoe we het spaargeld dat bij wijze van spreken ligt te slapen, kunnen activeren. Er zijn heel veel interessante mogelijkheden, zeker op een moment dat de banken zelf zeer karig zijn om bepaalde leningen toe te kennen. De Winwinlening is een zeer interessant model. Als we daar voor een deel de crowdfunding aan kunnen koppelen, dan is dat niet enkel voor startende

maar ook voor kleinere ondernemingen interessant. Ik ken enkele voorbeelden van ondernemers die in familieverband een deel van het kapitaal ophalen. Daar bestaat de Winwinlening voor, om voor een juridisch kader te zorgen – maar dan blijft het natuurlijk op een zeer kleine schaal.

Ik meen dat die crowdfunding ook op dat vlak een mogelijkheid is. Ik kijk dus uit naar het antwoord, want dat lijkt me een van de uitdagingen die we in het licht van 2014, maar ook daarna zouden moeten kunnen aanpakken om de economie opnieuw een boost te kunnen geven, maar dan misschien meer van onderuit.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, naar aanleiding van de bespreking van de beleidsbrief heb ik gezegd dat ik de studies zou overmaken aan het secretariaat. Ik heb dat gedaan en hoop dat die studies u werden bezorgd, zodat we met kennis van zaken kunnen spreken.

Mijnheer Van Rompuy, u vroeg hoe het zit met die kredietunies zoals men die in Nederland al kent. In het kader van de highlevelvergadering met de banken hebben we afgesproken dat we het Agentschap Ondernemen de opdracht geven dit verder te bekijken en ook verder contact te hebben met Nederland. Ook hebben we aan de banken gevraagd om ook bij hun dochter- of moederbedrijven – al naargelang de bank – in Nederland de nodige informatie te verzamelen, zodat we met heel veel inzicht die kredietunies kunnen bekijken en nagaan of het een optie is om dat ook naar Vlaanderen en België te extrapoleren. Ik kom daar straks nog even op terug.

Ik kom tot de vraag om de resultaten van de studies in detail toe te lichten. Ik zou kunnen verwijzen naar de studies zelf. Bij de opmaak van het bankenplan hebben de ondernemersorganisaties gevraagd om te onderzoeken of een Vlaams initiatief in verband met crowdfunding nuttig en wenselijk is. Het is dus een vraaggestuurde operatie die we hier uitvoeren. Daar is dus een studie over opgemaakt, die u allen kent. Om tot voldragen conclusies te komen, is er tijdens het onderzoek samengewerkt met de diverse stakeholders die al ervaring hebben, namelijk BAN-Vlaanderen, de Belgian Venture Capital & Private Equity Association (BVA), de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA), Febelfin, ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), UNIZO, de betrokken departementen en vertegenwoordigers van de crowdfundingplatformen. Er zijn regelmatig overlegmomenten geweest. Ik vind dus dat we dit zeer zorgvuldig en doortastend aanpakken.

Het overleg heeft ervoor gezorgd dat alle betrokkenen de kans hebben gekregen om hun standpunten en meningen te formuleren en dat ze ten slotte ook de mogelijkheid hebben gekregen om hun opmerkingen te geven bij de finale resultaten van de studies. Deze werkwijze heeft er ook voor gezorgd dat er twee studies zijn opgeleverd die worden gedragen door de stakeholders. Ik meen dat er een heel belangrijk leerproces in gang is gezet. Dat geldt ook, denk ik, voor deze commissie en haar leden. Iedereen kan met de inzichten die hij heeft verworven, deelnemen aan het debat, wat we ook zeer appreciëren. Ik meen dat we met die studie en met dat overleg toch gaandeweg een diepere kennis hebben opgebouwd met betrekking tot die crowdfunding. Dat is een buzzword waarmee men te pas en te onpas uitpakt, maar een diepere kennis ter zake lijkt me zeker nodig.

Er is ook een grotere duidelijkheid over wat de rol van al de diverse stakeholders en de overheid is en zou moeten zijn. De crowdfundingplatformen hebben inzicht verworven in hoe ze onderling kunnen samenwerken en hoe ze kunnen samenwerken met de andere stakeholders qua financiering. Bepaalde acties zijn ondertussen ook opgezet tussen de diverse partijen. Er is meer begrip gegroeid over de basiskwaliteit en vormen van zelfregulering die nodig zijn binnen dit financieringslandschap om actief te kunnen zijn ten overstaan van een breder publiek. Daartoe werd in de studie van KPMG ook een verkenning gedaan met betrekking tot de internationale standaarden. Mogelijkerwijs zullen de crowdfundingplatformen

die hebben meegewerkt aan deze studie, er reeds vrijblijvend naar streven om die basiskwaliteit blijvend aan te bieden. Uit de studie van KPMG blijkt verder dat de Vlaamse crowdfundingindustrie vandaag nog in haar kinderschoenen staat, met slechts een beperkte markt, een klein aantal crowdfundinginitiatieven, een beperkte omkadering en een gelimiteerd wetgevend en regelgevend kader in vergelijking met onze buurlanden. Nederland is daar een van, maar ook het Verenigd Koninkrijk heeft heel wat meer ervaring, zelfs meer dan Nederland.

Dat neemt echter niet weg dat crowdfunding in Vlaanderen potentieel heeft. Diverse leden hebben dat hier ook ondersteund. Er is duidelijk marge voor verbetering, waarbij de crowdfundinginitiatieven en de overheid elk hun rol kunnen spelen, en de handen in elkaar slaan om de uitbouw van crowdfunding als financieringswijze van startende of andere ondernemingen te stimuleren. KPMG heeft uitgebreid onderzocht welke mogelijkheden er momenteel zoal bestaan voor de Vlaamse overheid om crowdfunding te stimuleren. Deze waaier van mogelijkheden werd bestudeerd aan de hand van drie fundamentele pijlers, namelijk promotie, regulering en onderzoek, en werd dan in verschillende scenario's gegoten, afhankelijk van de mate waarin de overheid wil participeren in die crowdfunding en het landschap dat zo ontstaat.

Wij vinden in eerste instantie dat de Vlaamse overheid zich moet opstellen als promotor en verschafter van informatie aan bedrijven en het brede publiek over de mogelijkheden, maar ook de risico's die crowdfunding biedt voor de financiering van ondernemingen. Uit de studie van Stibbe komt sterk naar voren dat crowdfunding valt onder de financieelrechtelijke regels die tot de federale bevoegdheid behoren. Dat heeft deze commissie ook vastgesteld. Bij crowdfunding speelt de kapitaalmarktwetgeving. Dan gaat het over de Prospectuswet, de Bemiddelingswet en de wet met betrekking tot de instellingen voor collectieve belegging (ICB's), over de wetgeving betreffende de betalingsdiensten, dus de wet houdende de betalingsinstellingen, en over de consumentenwetgeving, met de wet betreffende de marktpraktijken en de wet betreffende de consumentenkredieten. Veel van dat financieelrechtelijke bevindt zich dus federaal.

In elk geval wordt overleg gepleegd met federaal minister Geens, om na te gaan hoe we, met maximaal respect voor de belangen van de investeerder, kunnen komen tot een aangepast wettelijk kader voor crowdfunding. Op 6 januari 2014 vindt er op kabinetsniveau overleg plaats. Ook het Agentschap Ondernemen en de FSMA zullen daarbij worden betrokken.

Mijnheer Van Malderen, er is federaal dus heel wat wetgevend materiaal. De vraag is of dat kan en moet worden aangepast, zeker als het gaat over die 100.000 euro waarnaar werd verwezen. Dat zal echter met heel veel respect gebeuren, en ook in afspraak met de FSMA, om er zeker van zijn dat de toezichthouder dat volledig mee kan ondersteunen.

Er werd me gevraagd toelichting te geven bij de concrete beleidsinitiatieven. Daar ben ik eigenlijk al mee begonnen. De taak van de overheid lijkt me vooral te bestaan uit sensibiliseren en informatie verschaffen. Het Agentschap Ondernemen zal de crowdfunding-platformen die we kennen in brochures en presentaties opnemen, met duiding over de voor- en nadelen ervan. Deze actie is bezig. De actualisatie van de brochures is voorzien in 2014. In de infosessies van het Agentschap Ondernemen over het thema financiering wordt crowdfunding vandaag al meegenomen, bijvoorbeeld bij de infosessies over de financiering van groei-bedrijven die UNIZO, BAN Vlaanderen en de Antwerp Management School organiseren in het kader van het gabellebeleid. Ook op de website en in de elektronische nieuwsbrief van het Agentschap Ondernemen zal daarmee rekening worden gehouden. Ook een verdere toenadering tussen bepaalde stakeholders zal men verder faciliteren. De verdere gesprekken met andere stakeholders zullen in het voorjaar worden opgestart, maar een aantal stakeholders spreken vandaag al met elkaar.

Het Agentschap Ondernemen zal in overleg met de Vlaamse stakeholders ook een reactie voorbereiden op de consultatie die de Europese Commissie tot 31 december 2013 organiseert

met betrekking tot crowdfunding en de nood aan een aangepast Europees kader. Dat is toch ook niet onbelangrijk element. Dus niet alleen hier, maar ook op Europees niveau heeft men de crowdfunding gevonden en is men met bepaalde acties bezig, bijvoorbeeld met de vraag in welke mate er een aangepast Europees beleid ter zake moet en kan worden gevoerd.

U vraagt hoe ik de opstart van kredietunies concreet zal vormgeven. Ik heb daar eigenlijk al naar verwezen in het antwoord op een vraag van de heer Van Rompuy. We leggen contacten met Nederland. Er is een startoverleg met KPMG dat op 16 december zal plaatsvinden. Wat de kredietunies betreft, zullen we bekijken in welke mate we dit kunnen extrapoleren of implementeren in Vlaanderen/België.

Mijnheer Van Rompuy, u vraagt hoe ik sta tegenover het idee van crowdfunding ter versterking van een lening. U hebt gelijk dat crowdfunding verschillende verschijningsvormen kan aannemen waarbij verschillende wettelijke kaders en ondersteuningsmogelijkheden kunnen spelen. De klassieke opdeling bevat vier verschijningsvormen: donatie of sponsoring via crowdfunding, voorverkoop en/of rewards, lening en kapitaal. Op zich lijken alle vier verschijningsvormen hun merites, voor- en nadelen, te hebben.

Voor een klassiek type onderneming, dus geen sporter of artiest, zijn de derde optie, namelijk de lening, en de vierde optie, namelijk het kapitaal, de meest voor de hand liggende. Het betreft dan een vorm van crowdfunding waarbij vele kleine investeerders samen toch een aanzienlijk bedrag bij elkaar brengen zodat de onderneming gefinancierd raakt.

Uiteraard zijn de donatie of sponsoring en de voorverkoop interessante mechanismen, maar dan eerder voor sporters, of in de culturele en creatieve sectoren.

Wat de lening betreft, vinden we dat die zeker toekomstperspectieven biedt. Er moet voldoende aandacht besteed worden aan hoe deze vorm van crowdfunding dan gestructureerd wordt om de administratieve last beheersbaar te houden voor de onderneming die gefinancierd wordt. Het is mogelijk dat moet worden gewerkt met tussenstructuren. Ook moet goed worden nagedacht over de aard van de lening. Een achtergestelde lening biedt meer kansen op combinaties met bijvoorbeeld kredietverstrekking vanuit banken omdat die nagenoeg als eigen vermogen beschouwd wordt, maar biedt dan weer minder bescherming aan de kredietverstrekker. Hier zijn dus ook keuzes te maken.

Wat op zich interessant is aan de lening als vorm van crowdfunding is dat er een combinatie kan worden gemaakt met het bestaande regime van de Winwinlening, zonder dat het regime van de Winwinlening moet worden aangepast. Binnen de marges van de Winwinlening kunnen in theorie immers dezelfde voordelen geboden worden. Enkele crowdfunding-platformen verkennen deze piste al in overleg met Waarborgbeheer nv. Wij staan dus op zich positief tegenover deze vorm van crowdfunding, net als tegenover de andere vormen van crowdfunding.

De belangrijkste aandachtspunten blijven uiteraard bestaan, namelijk goede informatieverstrekking aan de bedrijven die op deze manier geld ophalen, en aan de investeerders, zodat ze goed begrijpen wat de eigenheid van deze vorm van financiering van ondernemingen is.

Tot hier, voorzitter, mijn antwoord op de vragen die werden gesteld. Ik begrijp dat alle partijen hierover, al dan niet op hun congres en al dan niet backstage, van gedachten hebben gewisseld. Dat alle partijen er de nodige aandacht voor hebben en er de nodige kennis over verzamelen, dat kan alleen maar positief zijn. Wij proberen er vanuit mijn bevoegdheid toe bij te dragen, goed wetende dat dit een mogelijkheid is, maar dat we dit goed moeten aanpakken om accidenten te voorkomen, want die wenst niemand. Doordat we deze kwestie wat langzamer aansnijden, kunnen we veel leren uit wat in andere landen al een tijdje loopt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de recente berichtgeving naar aanleiding van de dag van de kmo-portefeuille
- 495 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, minister, collega's, van de verschillende maatregelen van de Vlaamse overheid – steunmaatregelen en flankerende maatregelen – is de kmo-portefeuille veruit de meest gekende en meest gebruikte. De kmo-portefeuille toont ons dat bepaalde maatregelen de eindgebruiker die wij voor ogen hebben, toch kunnen bereiken.

Sinds 1 januari 2009 is de kmo-portefeuille in werking, een laagdrempelig instrument waarvan kleine en middelgrote ondernemingen gebruik kunnen maken voor ondernemerschapsbevorderende diensten via erkende instellingen. Dat biedt ook garanties. De ondernemingen krijgen niet alleen steun om de maatregel te benutten, ze krijgen in feite ook steun doordat ze weten dat waar de kmo-portefeuille kan worden gebruikt, sprake is van een erkende dienst.

In 2012 werd aan 32.000 kmo's steun verleend, wat neerkomt op 66.000 ondersteunde projecten. De eerste tien maanden van 2013 klokken we af op volgende resultaten: 29 miljoen euro voor 60.000 projecten. De gebudgetteerde som voor de kmo-portefeuille voor 2013 bedraagt 38 miljoen euro.

De kmo-portefeuille startte met vijf pijlers: advies, advies internationaal ondernemen, opleiding, strategisch advies en technologieverkenning. Uit cijfers die ik opvroeg naar aanleiding van een schriftelijke vraag, bleek een scheve verhouding te bestaan tussen het aantal aangevraagde projecten per pijler. Berekend op een periode van 3 maanden bleek dat er 1386 projecten werden gesubsidieerd binnen de pijler 'advies', slechts 28 projecten binnen de pijler 'advies internationaal ondernemen', 15.004 projecten binnen de pijler 'opleiding', 18 projecten binnen de pijler 'strategisch advies' en 98 projecten binnen de pijler 'technologieverkenning'. Er zijn dus zijn dus grote verschillen, gaande van 18 projecten tot 15.000.

Intussen werden er wel enkele wijzigingen aangebracht ter verbetering van deze kmo-portefeuille en de pijlers. De grootste veranderingen vinden plaats binnen de pijler 'strategisch advies'. Zo voegde deze pijler volgende domeinen toe: bedrijfsoverdracht, designmanagement, energie, milieu en groei, en werd de steun voor het preventief bedrijfsbeleid opgetrokken van 50 procent tot 75 procent. In april werd deze uitbreiding door de Vlaamse Regering al goedgekeurd. Recentere berichten maken ons duidelijk dat deze wijzigingen aan de ondernemers zelf werden toegelicht op de dag van de kmo-portefeuille. De afgelopen maanden maakte het Agentschap Ondernemen eveneens een tour door Vlaanderen om aan potentiële dienstverleners van de kmo-portefeuille de geplande uitbreiding en wijzigingen, onder meer een nieuwe certificatie, toe te lichten.

Ik heb zelf al ondervonden dat de kmo-portefeuille het meest gekende instrument is bij de ondernemers. Het is belangrijk om eens te bekijken welke richting het uit gaat. Hoe zijn de 60.000 projecten van 2013 verdeeld over de respectievelijke pijlers? Wordt de trend voortgezet of is er een wijziging? Wordt dit ook gestimuleerd? De vraag is natuurlijk of dat moet als er geen nood aan is.

Kunt u een overzicht geven van toekenning van projecten aan de respectievelijke domeinen binnen de pijler 'strategisch advies'? Zijn de nieuwe indelingen doorgedrongen?

Hoeveel werd er ingetekend op het domein 'preventief bedrijfsbeleid'? Waar wij nog altijd niet in slagen is om het potentieel van de gefailleerde ondernemer goed aan te boren, minister-president, maar dat het preventief beleid op deze manier versterking krijgt, kan enkel worden toegejuicht. Ik ben heel erg geïnteresseerd naar de tijdelijke resultaten ervan.

Ik stelde reeds een schriftelijke vraag – maar daar heb ik nog geen antwoord op gekregen – over hoe het effect van de pijlers ‘opleiding’ en ‘advies’ op de Vlaamse economie werd ingeschat en welke parameters worden gebruikt om dit te evalueren. Het is dezelfde vraag die we bij alle maatregelen van u en van uw collega’s stellen, namelijk hoe het effect wordt gemeten. U antwoordde eerder dat een effectenmeting nog niet aan de orde was. Staat u daar nog steeds achter? Dit geldt uiteraard ook voor de andere pijlers.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Als ik zie dat bij het aantal toegekende projecten per pijler de opleidingen daar danig bovenuit steken, moeten we dit dan niet evalueren? Moeten we dit dan niet op een andere manier aanpakken in plaats van via de algemene kmo-portefeuille? Bent u daarmee bezig?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw Turan, u hebt veel vragen naar cijfermateriaal, dat we netjes hebben verzameld voor u. U kunt straks mijn voorbereiding krijgen zodat u dat niet allemaal moet opschrijven. U vraagt hoe de 60.000 projecten verdeeld zijn over de respectieve pijlers. In 2012 werden er in totaal 66.634 projecten ingediend. In 2013 zitten we aan ongeveer 60.000 projecten op 1 november, 59.893 om precies te zijn.

Die zijn als volgt verdeeld. De pijler opleiding gaat met het grootste deel van de subsidies en het grootste aantal projecten lopen. Opleiding is goed voor 21,6 miljoen euro en 56.725 projecten. Advies volgt op grote afstand met 2800 projecten. Strategisch advies en technologieverkenning zitten daar nog ver achter.

Voor 2013 wordt ruim 75 procent van de subsidies genoteerd in de pijler opleiding. De overige 25 procent is dus advies onder algemene vorm of gespecialiseerd (strategisch, internationaal of technologie). Opleiding is dus de belangrijkste pijler binnen de kmo-portefeuille. De drempel om opleiding te volgen is ook veel lager voor een klein bedrijf dan om een extern consultant onder de arm te nemen. Opleidingsbehoeften komen ook frequenter voor dan behoeften aan extern advies. Dat zijn allemaal elementen die de opleiding zo succesvol maken. Dit geldt bij uitstek voor het strategisch advies. Er is dus geen scheve verdeling, het is gewoon een vaststelling. Vanuit het beleid wil ik echter wel de grotere geïntegreerde adviezen stimuleren omdat ik ervan uitga dat die meer bijdragen aan een versterking van de bedrijfsstrategie dan kleinere adviezen op ad-hocbasis.

Op 1 juli 2013 werd de nieuwe pijler coaching gelanceerd, met de domeinen bedrijfs-overdracht en groei. Ook pas vanaf dat moment waren erkenningen in die pijler mogelijk. Op dit moment zijn er al een aantal dienstverleners erkend en wordt verwacht dat de subsidieaanvragen nu zullen volgen. Op 21 november 2013 besliste ik tevens de pijler coaching gericht in te zetten in het kader van efficiënt energieverbruik bij kmo's. Daartoe werd het domein energie binnen deze pijler gecreëerd. Dat is heel wat cijfermateriaal. Daar moet u genuanceerd naar kijken, ook naar waarom opleiding zo succesvol is bij de kmo's. Het is een goede zaak dat ze zoveel geld en energie steken in opleidingen.

Uw volgende vraag dan. Kunt u een overzicht geven van toekenning van projecten aan de respectieve domeinen binnen de pijler strategisch advies? Hoeveel werd ingetekend op het domein preventief bedrijfsbeleid onder deze pijler? In 2013 werden al 41 projecten goedgekeurd als strategisch advies, waarvan 7 doorstartplannen in het domein preventief bedrijfsbeleid.

Over de periode 2008-2013 is duidelijk een stijging van het aantal steunaanvragen in de pijler strategisch advies merkbaar. Ten opzichte van 2009 wordt gemiddeld een dossier per maand meer ingediend. In 2013 was dat gemiddeld vier dossiers per maand, wat een stijging van drie betekent. Ten opzichte van 2010 en 2011 werden in de eerste tien maanden van 2013 al dubbel zoveel dossiers ingediend. Ook voor preventief bedrijfsbeleid is er een zekere stijging. In 2012 waren er vijf, in 2011 waren er drie. We verwachten daar dus een stijging. We hebben dit allemaal uitgetekend in tabelvorm.

Sinds de wijzigingen van het besluit op 1 juli 2013 zijn ook meer soorten advies binnen de pijler strategisch advies mogelijk. De toename van het aantal aanvragen is vooral voelbaar voor de strategische adviezen rond transformatiestrategie, die ondertussen 25 procent van het totaal aantal strategische adviezen uitmaken. Dat is een goede zaak. Dit is een strategisch advies waarbij, na een systematisch opgezette en afgeronde analyse, een vernieuwd waardevol en duurzaam businessmodel wordt ontwikkeld en uitgewerkt. Dat moeten we sterk stimuleren. Hiermee werd ook een concreet instrument gecreëerd voor kmo's in ondersteuning van het Nieuw Industrieel Beleid. We hebben opnieuw veel cijfermateriaal over het strategisch advies en hoe dat is uitgesplitst.

Het feit dat er nog geen aanvragen werden ingediend in de domeinen designmanagement, energie, milieu en groei heeft te maken met de vereiste domeinerkenning in de pijler strategisch advies. Met het wijzigingsbesluit dat van kracht werd op 1 juli 2013 werd eveneens een nieuwe erkenningsmethodiek ingevoerd waarbij onafhankelijke auditinstellingen volgens de kmo-norm een audit dienen uit te voeren bij kandidaat-dienstverleners. Ook de specifieke domeinen vereisen een audit volgens deze norm om de competenties van de individuele dienstverlener na te gaan vooraleer hij wordt toegelaten tot het systeem van de kmo-portefeuille. Dat is de reden waarom het vereiste aantal dossiers nog niet binnen is.

Ondertussen werden op alle domeinen al een aantal dienstverleners erkend en wordt verwacht dat de eerste steunaanvragen in die domeinen zullen worden opgestart.

Om de instroom rond strategisch advies in specifieke domeinen met bijzondere beleidsrelevantie te ondersteunen, werden in het kader van projecten, zoals bij faillissementspreventie, en in het kader van platformen, zoals bij groei en opvolging en overname, met de externe partners streefcijfers afgesproken voor de toeleiding naar de respectieve domeinen binnen de kmo-portefeuille.

Het gaat over groei: 190 toeleidingen per jaar begroot, gedurende twee jaar, te starten op 1 oktober 2013; preventief bedrijfsbeleid: 251 bedrijven over een periode van twee jaar te starten op 1 september 2013; opvolging en overname: 122 in een periode van achttien maanden, die afloopt in juni 2014.

Er zijn al enkele schriftelijke vragen gesteld over hoe het effect van de pijlers opleiding en advies op de Vlaamse economie kan en moet worden ingeschat en welke parameters werden gebruikt. Het is een element van goed beleid dat steuninstrumenten regelmatig geëvalueerd worden. Dat staat buiten kijf. Alhoewel de kmo-portefeuille sinds 2009 bestaat, zijn de pijlers advies en strategisch advies op basis van administratieve evaluaties in deze periode al verschillende malen bijgestuurd. Dit maakt deze pijlers moeilijk te evalueren in hun effect op bedrijven. De pijler advies is in de periode 2010-2013 reeds aan verschillende belangrijke verbeteringen onderhevig geweest. Met het ministerieel besluit van 17 augustus 2010 werd het jaarlijks maximum subsidiebedrag verlaagd van 5000 euro naar 2500 euro. Met het besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 2011 werd het minimaal subsidiabel projectbedrag voor advies verhoogd van 100 naar 500 euro. Met het ministerieel besluit van 28 oktober 2011 werd een maximum subsidiabel dagtarief ingevoerd van 700 euro, exclusief btw, per mandag, gewijzigd in een maximum subsidiabel uurtarief van 90 euro.

Aangezien advies een ruim begrip is, werden daarnaast in de loop van 2011 voor een aantal vakgebieden zoals ICT, milieu en energie duidelijke afsprakenkaders in samenwerking met de sector opgesteld. Hierdoor verhoogde de transparantie en was er een duidelijke afbakening van welk advies subsidiabel is. Deze aanpassingen waren het resultaat van permanente interne monitoring en evaluatie. De pijler advies is dus niet echt stabiel in exploitatie geweest. Dat maakt een kwantitatieve evaluatie methodologisch gezien niet zinvol. Elke bijsturing, elke evaluatie die we en cours de route kunnen doen, moeten we meenemen.

De pijler opleiding is echter wel stabiel in exploitatie geweest gedurende deze periode. Daarom zal deze pijler voorwerp uitmaken van een studie door het Steunpunt Ondernemen en

Regionale Economie (STORE). De voorbije maanden werd het onderzoekstraject voor de evaluatie met het steunpunt afgestemd. Het onderwerp van deze studie is een effectenmeting met de vraag of opleidingssubsidies inderdaad aanzetten tot verdere professionalisering van ondernemingen. Professionalisering kan in deze context bijvoorbeeld worden gemeten aan de hand van een aantal criteria: evolutie van de tewerkstelling, evolutie van de earnings before interest, taxes, depreciation and amortization (EBITDA), ofte het operationele resultaat zonder niet-kaselementen voor degenen die in het verleden boekhouding en financieel beheer hebben gekregen van eminente professoren.

Daarnaast rijst de vraag of de impact van de opleidingssteun verschilt naargelang de leeftijd, de activiteit en de rechtsvorm van de begunstigde onderneming, de aard van de opleidingen en de frequentie en omvang van de steun. Hierbij zullen twee onderzoeksvragen aan bod komen. Geeft de opleidingssteun onder de vorm van subsidies die binnen de pijler van de opleidingen van de kmo-portefeuille zijn toegekend aanleiding tot een significant verschil in economische resultaten tussen begunstigten en niet-begunstigten? Bestaat er een statistisch significant verschil tussen de ondernemingskenmerken van bedrijven die een beroep doen op de opleidingssteun binnen de pijler van opleidingen van de kmo-portefeuille?

Mevrouw Turan zal ongetwijfeld ook vragen wanneer die studie klaar zal zijn. De studie zal in januari 2014 van start gaan en zal zes maanden lopen.

We hebben heel wat cijfermateriaal verzameld. Het gaat immers om veel geld en om een belangrijk instrument. We moeten constant nakijken of we goed bezig zijn. Ik heb de studiedag over de kmo-portefeuille in een volle zaal zelf bijgewoond. Ik heb toen verklaard dat de dienstverstrekkers een zware verantwoordelijkheid dragen. De vraag is immers of de volgende Vlaamse regeringen nog dergelijke zware bedragen zullen uittrekken om die kmo-portefeuille mogelijk te maken. Die verantwoordelijkheid ligt bij hen. Zij moeten ervoor zorgen dat er geen misbruik wordt gemaakt en dat geen Bison Futé-routes worden gezocht die dit instrument in feite zouden uithollen. Dit zou immers zware gevolgen hebben. Ik hoop dat die boodschap goed is overgekomen.

We moeten tot evaluaties overgaan. Ik heb toegelicht hoe we de evaluatie van de opleidingsadviezen zullen aanpakken, welke vragen we stellen en wanneer we de resultaten van het onderzoek mogen verwachten. De volgende Vlaamse Regering zal dan met kennis van zaken een aantal aanpassingen kunnen en moeten doorvoeren.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ik dank de minister-president voor zijn uitvoerig antwoord. Ik zal de schriftelijke versie van het antwoord zeer grondig bekijken. Volgens mij is de kmo-portefeuille een succesverhaal. Het is belangrijk dat het dit ook blijft. We moeten dit dan ook goed opvolgen.

Wat het advies betreft, heeft de minister-president naar het probleem van de evaluatie verwezen. Ik ben het daarmee eens. Dat dit nu met de opleidingen gebeurt, is een goed begin. Dit instrument wordt veel gebruikt. Het is een goede zaak eens na te gaan in welke mate dit een bijdrage levert tot de professionalisering van onze ondernemers. Het onderzoek start begin januari 2014 en loopt misschien tot juni 2014. Het Vlaams Parlement zal dit tijdens de volgende legislatuur grondig moeten bekijken.

Ik ben het ermee eens dat u de opleidingen evalueert en nog beter wilt organiseren. Ik stel me echter vragen bij de problematiek van het gebruik van het preventief bedrijfsbeleid. We hebben dit terecht tot 75 procent opgetrokken. Het betreft hier immers een van de grootste problemen waar Vlaamse kmo's nu mee worden geconfronteerd. Ik verwijs in dit verband naar het hoge aantal faillissementen. Ik weet niet waarom dit instrument momenteel door de ondernemers niet goed wordt benut.

Dit gezegd zijnde, wil ik toch ook een kleine opmerking doorgeven die ondernemers hebben gemaakt. Om van de kmo-portefeuille gebruik te kunnen maken, doorzoeken ze de lijst van

de erkende dienstverleners. Vervolgens kiezen ze er eentje en bellen ze die met de vraag of ze met behulp van de kmo-portefeuille van de aangeboden diensten gebruik kunnen maken. Hierop krijgen ze van de dienstverlener te horen dat die daar niet langer aan meedoet. Blijkbaar is een aantal van de erkende dienstverleners die op de kmo-website staan vermeld niet tot op het laatste moment actief gebleven. Dit ergert de ondernemers in sterke mate.

Ik heb het niet over de grote ondernemers die hun diensten dit laten uitzoeken. Ik heb het over een kleine bedrijfsleider van een kmo die denkt eindelijk iets te hebben gevonden waarvoor hij steun kan krijgen. Hij zoekt lang, begint te bellen en krijgt vervolgens de telefoon in het gezicht. Dat is niet aangenaam. Ik wil dit probleem hier toch even aankaarten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de klacht van Brussels Airport tegen de luchthaven van Charleroi
- 507 (2013-2014)

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de gevolgen van de komst van Ryanair naar Zaventem op de ontwikkeling van de nationale luchthaven en luchthavensector
- 533 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, zoals iedereen weet, volg ik dit dossier zeer nauwgezet op. De concurrentiepositie van de luchthaven van Zaventem tegenover de regionale luchthavens vormt een van mijn grote bezorgdheden.

Ik wil iedereen er even aan herinneren dat de Waalse overheid de Waalse luchthavens enorm subsidieert. Dit betekent dat de luchtvaartmaatschappijen die vanuit een Waalse luchthaven vliegen, veel minder kosten hebben. Het gaat om ongeveer 60 euro voor elke heen-entertugreis of om 30 euro per vlucht. Bovendien moeten de Waalse regionale luchthavens Belgocontrol niet betalen. Dit levert onze nationale luchthaven in Zaventem, op Vlaams grondgebied, een groot concurrentieel nadeel op. Zeker op het vlak van de tewerkstelling moet Vlaanderen telkens de gevolgen dragen.

De vorige keer dat dit onderwerp in het Vlaams Parlement aan bod is gekomen, hebben we gesproken over de vorige klacht die de Brussels Airport Company had ingediend. In zijn antwoord op een actuele vraag heeft de minister-president toen geantwoord dat hij tegen de zomer van 2014 een antwoord verwachtte en dat hij in blijde verwachting van dat antwoord was.

Ondertussen heeft de Brussels Airport Company bij de Europese Commissie een nieuwe klacht tegen Brussels South Airport Charleroi ingediend. De Brussels Airport Company verdenkt zijn concurrent ervan voor de financiering van nieuwe investeringen ten bedrage van 78 miljoen euro staatssteun te ontvangen. Het geld zou dienen om het luchthavengebouw in Charleroi uit te breiden, om in bijkomende parkeerplaatsen te voorzien en om de radarinstallatie te versterken.

Het geld zou komen van de Société wallonne des Aéroports (SOWAER) of, met andere woorden, van een openbare instantie. Volgens de Brussels Airport Company zal de lening tegen gunstiger voorwaarden worden verstrekt dan een lening waarvoor een beroep op de markt zou worden gedaan. SOWAER kan immers profiteren van een waarborg die door het Waalse Gewest wordt verstrekt.

Om die reden wil de Brussels Airport Company dat de Europese Commissie opnieuw nagaat of er sprake van illegale staatssteun is. Bovendien klaagt de Brussels Airport Company opnieuw de ondoorzichtigheid van de financiering van de luchthaven in Charleroi in het algemeen aan.

Zoals ik daarnet al heb aangehaald, hebben we in het Vlaams Parlement al meermaals over dit thema gedebatteerd. Op 24 oktober 2013 heb ik de minister-president hierover een vraag om uitleg gesteld. Ik heb toen gesuggereerd eens na te gaan of de Vlaamse Regering geen bijkomende acties kon ondernemen. De Vlaamse Regering zou eventueel zelf een klacht kunnen indienen bij de Europese Commissie om een concurrentieonderzoek kunnen vragen.

Minister-president, bent u dit al nagegaan? Wat is de stand van zaken? Welke acties wilt u in dit verband nemen? Hebt u met betrekking tot de concurrentiepositie van de luchthaven van Zaventem ondertussen al contacten gelegd bij de Waalse overheid of bij de federale overheid?

De vorige keer dat ik hierover een vraag om uitleg heb gesteld, vormt het vertrek van Pegasus Airlines de aanleiding. Ondertussen is er de komst van Ryanair, toch de grootste maatschappij op de luchthaven van Charleroi. De heer Van Rompuy zal hierover straks een uitgebreidere vraag om uitleg stellen. Ik ben, net als hij, zeer benieuwd naar de mening van de Vlaamse Regering over de komst van de luchtvaartmaatschappij Ryanair naar de luchthaven van Zaventem.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, mijn vraag om uitleg sluit enigszins aan bij de vraag om uitleg die mevrouw De Vroe net heeft gesteld. Ik wil het specifiek hebben over de komst van Ryanair. Enkele weken geleden heeft Ryanair laten weten een tweede thuisbasis te zoeken. Dit leidt tot een concurrentieslag.

We weten dat de prijsverschillen tussen Ryanair en Brussels Airlines zeer groot zijn. De oorzaak van die verschillen is dat Ryanair een lowcostspeler is. Iedereen weet dat Ryanair zijn socialezekerheidsbijdrage in Ierland betaalt en daar aan bepaalde wettelijke voorschriften moet beantwoorden. Ze hebben zich op Charleroi ook kunnen ontwikkelen met staatssteun, maar dat is weer een andere vraag. Nu komen zij dus rechtstreeks naar Zaventem, wat het risico van een overaanbod inhoudt. Zij mikken op 1,5 miljoen passagiers. Zaventem heeft er 19 miljoen, Charleroi 6,5 miljoen.

Je voelt bij Brussels Airport dat zij daar niet enthousiast over zijn. De heer Arnaud Feist van Brussels Airport heeft gezegd dat dit geen aanleiding mag geven tot een soort deloyale concurrentie. Men vreest dat Brussels Airlines hierdoor in gevaar komt. De werkgelegenheid is daar al zeer broos. Brussels Airlines zijn tien jaar geleden gestart, na Sabena. Die doen het goed, maar in bepaalde jaren zijn ze ook zwaar deficitair. Ryanair zal een rechtstreekse concurrent zijn voor Brussels Airlines. En als op termijn de 'home carrier' verdwijnt, zou dat ook voor Brussels Airport een slechte zaak zijn, vandaar dat men daar op de luchthaven van Zaventem zeer argwanend tegen aankijkt.

Ryanair, dat zijn ook mensen die vandaag komen en morgen weer weg zijn. Men verwacht dat die over een paar maanden misschien weer een andere strategie zullen ontwikkelen. Zij nemen snelle beslissingen, zowel om nieuwe investeringen aan te kondigen als om routes stop te zetten. We zullen na zes of twaalf maanden zien hoeveel van die tien routes er nog zullen overblijven. Maar ondertussen kan er schade ontstaan en kan Brussels Airlines zware gevolgen ondervinden van de prijzenoorlog.

De luchthaven van Zaventem staat al voor een stuk onder druk. Waals minister André Antoine zegt nu dat Zaventem te flamingant is. Feist spreekt dat tegen en betreurt dat het communautair gespeeld wordt. Het wordt door de Franstaligen dus in de richting van een communautair opbod geduwd.

Hoe kijkt de Vlaamse Regering aan tegen de strategie van Ryanair? Hoe schat zij de gevolgen in voor de ontwikkeling van Brussels Airport?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister-president, collega's, door de bank genomen, zijn we natuurlijk allemaal blij als er een luchtvaartmaatschappij naar Zaventem komt. Er wordt soms economische diplomatie beoefend, precies om dat te bereiken. Vandaag moeten we vaststellen dat er toch wat meer vraagtekens worden geplaatst, vooral bij de duurzaamheid van deze beslissing.

Ik hoef niet te verwijzen naar de nogal precaire sociale relaties binnen de betrokken luchtvaartmaatschappij. Daarnaast werd al snel duidelijk dat dit deel uitmaakt van een strategie die erop gericht is om één specifieke Spaanse maatschappij uit de markt te prijzen op een aantal vluchten, waarna, zo denkt men, Ryanair zich misschien gewoon weer zal terugplooiën op Charleroi, terwijl Zaventem op dat moment misschien wel al een belangrijke carrier lichter zal zijn. Wat nu op een cadeau lijkt, is dus misschien een behoorlijk vergiftigd geschenk. In die zin kan ik mij perfect aansluiten bij de ongerustheid van de heer Van Rompuy en kijk ik uit naar het antwoord van de minister-president.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Er komen hier verschillende aspecten aan bod, niet voor het eerst en wellicht ook niet voor de laatste keer. Een eerste vraag betreft de positie van de luchthaven van Zaventem versus de luchthaven van Charleroi, het level playing field en het correct behandelen door de verschillende overheden van dit land. Een tweede vraag is of de komst van Ryanair naar Zaventem ook een verstoring teweegbrengt en of die conform de huidige mededingingsregels verloopt.

Ik heb in het verleden al gezegd dat wij, in tegenstelling tot de luchthavens van Oostende en Charleroi, in de luchthaven van Zaventem geen aandeelhouder zijn. De federale overheid is daar als minderheidsaandeelhouder wel nog bij betrokken. De nationale luchthaven van Zaventem is wel een belangrijke economische poort voor iedereen. Het valt een beetje te betreuren, mijnheer Van Rompuy, dat men dat in Wallonië op een communautaire wijze heeft vertaald. De luchthaven van Zaventem heeft voor Brussel, voor Wallonië, maar zeker ook voor Vlaanderen een heel belangrijke toegevoegde waarde. Wij hebben dat ook meegenomen in het START-project (Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling), toen een belangrijke autofabrikant zijn deuren heeft gesloten.

Het eerste belangrijke punt is dus dat de Vlaamse Regering en ikzelf onderstrepen hoe belangrijk die luchthaven van Zaventem is voor de Vlaamse economie. Ik hoed mij ervoor om die luchthaven al of niet te claimen als Vlaamse luchthaven. Dat is niet aan de orde. Ik betreur dat anderen dat wel zo doen.

Ten tweede moet die luchthaven in België kunnen functioneren met gelijke wapens. Het gaat niet op dat men de luchthaven van Zaventem concurrentie aandoet op een niet-correcte manier. Ik heb al gezegd, mevrouw De Vroe, dat er een klacht is ingediend bij Europa en dat er bijkomende klachten zijn ingediend. De Vlaamse Regering volgt de afhandeling van die klachten van zeer nabij op. Op een bepaald moment werd in de media gelanceerd dat er al een beslissing zou zijn genomen omtrent die klacht, quod non.

U hebt gevraagd of wij zelf acties kunnen ondernemen. Wij hebben dat onderzocht. We moeten met de nodige voorzichtigheid handelen en publieke uitspraken doen. Zeer belangrijk is dat wij ervan uitgaan dat de Europese Commissie de klachten grondig bekijkt en er na zorgvuldig onderzoek ook een zeer belangrijke beslissing over neemt. We moeten nog wat geduld hebben tot de Europese Commissie daar een uitspraak over doet – liever morgen dan overmorgen, maar naar ik begrepen heb, zal het nog eventjes duren.

U had suggesties om via een andere invalshoek te interveniëren als Vlaamse Regering. Dat wordt onderzocht. Ik kan daar nu geen verdere tekst en uitleg over geven.

En dan is er dus de komst van Ryanair. Wij hebben kennis genomen van de reacties van de CEO van Brussels Airport. Ten eerste is het belangrijk te onderstrepen dat de Europese wetgeving daarover zeer duidelijk is: elke Europese luchtvaartmaatschappij kan vliegen van of naar luchthavens die hun voorkeur genieten, zolang ze de nodige ruimte in uurroosters verkrijgen en ze de tarieven en heffingen van de luchthavens betalen. De luchthaven kan die maatschappij er niet van weerhouden ook operaties vanuit Zaventem op te starten.

Collega Van Rompuy en collega Van Malderen, ik deel uw bezorgdheid. De luchthaventarieven die in Zaventem gelden, zijn volledig door de markt bepaald. Aangezien de luchthavenexploitant geen initiatief heeft genomen ten aanzien van Ryanair, vallen een aantal uitspraken van de Waalse minister van Luchtvaart een beetje te betreuren. Ik ga ervan uit dat er een level playing field is en dat dit op een correcte manier zal gebeuren.

Dat Ryanair naar Zaventem komt, is op zich een positieve zaak. Maar dat in een tweede fase anderen daardoor in de problemen komen, kan en mag niet de bedoeling zijn. Ik ga ervan uit dat men dit van zeer nabij volgt en tot een gelijke behandeling van iedereen komt.

Een laatste element, dat ook al verschillende keren aan bod is gekomen, is dat de taskforce START, die heel het gebied en ook de concurrentiepositie van de luchthaven van Zaventem als onderwerp heeft, op 18 december een nieuwe stand van zaken zal opmaken. Die zal ook meegegeed worden aan de Vlaamse Regering. En natuurlijk zal dat ook overgemaakt worden aan deze commissie.

Onze diensten volgen het onderzoek bij de Europese Commissie van nabij op. Wij kunnen niet interveniëren en moeten die conclusies afwachten. In het onderzoek wordt specifiek nagegaan of de manier waarop luchthavens worden gefinancierd en uitgebaat, overeenkomen met de regels van staatssteun. Buiten de suggesties die u gedaan hebt en die we aan het onderzoeken zijn, mevrouw De Vroe, kunnen we geen bijkomende maatregelen nemen. Wij moeten het resultaat van dat onderzoek afwachten.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister-president, ik vind het zeer goed dat u opnieuw benadrukt dat de luchthaven van Zaventem een zeer belangrijke economische poort is en zeer belangrijk is voor onze Vlaamse economie. Wat dat betreft, zitten we zeker op dezelfde golflengte.

Ook wat betreft het werken met gelijke wapens, ben ik exact dezelfde mening toegedaan. Alleen kom ik geregeld op dat thema terug en moet ik vaststellen dat er eigenlijk geen grote stappen vooruit worden gezet. Ik heb het gevoel dat u als Vlaamse overheid te weinig bezig bent met die luchthaven. We zijn inderdaad geen aandeelhouder van de luchthaven, maar de gevolgen zijn grotendeels voor Brussel en zeker voor Vlaams-Brabant, en dus voor Vlaanderen. Wat dat betreft, vind ik dat u als Vlaams minister-president stappen moet zetten en zelf contacten moet leggen met de Waalse en de federale overheid.

U zegt opnieuw, naar aanleiding van de recente uitspraken over de komst van Ryanair, dat u die communautaire uitspraken betreurt. Maar wat hebt u ermee gedaan? Hebt u al contact met de Waalse minister opgenomen? Hebt u al gesprekken gehad om onze concurrentiepositie ten opzichte van de luchthaven van Charleroi te verbeteren? Ik zou dat graag van u horen. Telkens als ik een vraag stel, hoor ik dat u het betreurt, maar ik krijg nooit te horen welke concrete stappen u hebt gezet richting de andere overheden. Ik hoop dat u mij daar nu eens een duidelijk antwoord op kunt geven, want ik vind het wel een taak van u, als minister-president, om dat te doen voor onze Vlaamse economie.

Wat betreft de suggestie die ik u gedaan heb, ben ik blij te horen dat u die piste nog aan het onderzoeken bent. Ik heb die vraag gesteld op 24 oktober jongstleden. We zijn intussen half

december, anderhalve maand later dus. U mag ervan overtuigd zijn dat ik in januari die vraag opnieuw zal stellen, want ik wil echt weten wat het standpunt van de Vlaamse overheid zal zijn. Dit is te belangrijk voor onze Vlaamse economie.

U hebt het ook even gehad over de taskforce. Ik vroeg de vorige keer om het rapport te krijgen van de vorige taskforce. Mijn medewerkster heeft het ook nog eens per e-mail opgevraagd, maar ik heb het nog altijd niet ontvangen. Ik hoop dat ik het dit keer wel zal ontvangen. Uiteraard zal ik de nieuwe taskforce van 18 december opvolgen.

Minister-president, ik heb u de vorige keer al attent gemaakt op het belang van internationale treinverbindingen voor de luchthaven. U zei toen ook dat u het nader zou bekijken. Dat moet heel veel aandacht krijgen. Het is heel belangrijk dat de luchthaven van Zaventem zich kan ontwikkelen tot een internationale hub. Ik hoop dat er ook daar eindelijk stappen vooruit zullen worden gezet. Dat moet niet nu, het mag ook later zijn. Ik ben heel benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Minister-president, dank u voor uw antwoord. We moeten inderdaad voorkomen dat dit een communautaire discussie wordt. Charleroi is ook niet gelukkig met het gedeeltelijke vertrek van Ryanair. Hun groei was daarop gebaseerd. Nu gaat dat naar Zaventem, waar het de bestaande luchtvaartmaatschappij bedreigt, die ook in een internationale context moet functioneren. Men riskeert dat op den duur iedereen verliezer wordt in die zaak.

Ik kijk ook uit naar wat de Europese Commissie gaat zeggen. Is de staatssteun inderdaad van een dusdanige omvang dat dit de prijzen kan drukken? Op internationaal vlak kun je daar niet veel aan doen. Dat is een zaak van 'social dumping'. De piloten en een aantal mensen van Ryanair zitten in een ander stelsel van sociale zekerheid. Die lagekostenmaatschappijen hebben daar een voordeel bij. Er is ook de service. Ik weet niet of u al eens bent gaan vliegen vanuit Charleroi. Dat zijn zeer smalle zeteltjes. Je mag daar maar x aantal kilo meenemen. Mijn dochter heeft daardoor al eens een vlucht gemist, ze had 1 kilo te veel bij. In die vliegtuigen zit je op elkaar gepakt. Dat soort luchtvaartmaatschappijen halen het onderste uit de kan. Als ze nu ook naar Zaventem komen... Daar heb je niet alleen Brussels Airlines, maar ook de Spaanse maatschappij Vueling, die nog meer bedreigd zijn omdat ze duurder zijn.

De Vlaamse Regering kan de zaken niet forceren. Maar, minister-president, ik vraag u niet om op de communautaire toer te gaan en met een minister Antoine een oorlog te voeren. Het gaat om een privé-initiatief. BIAC is eigendom van Australiërs en Canadezen. Wij moeten er alert voor zijn want de luchthaven van Zaventem is een zeer fragiele sector. Ik zie ook dat de werkgelegenheid rondom Zaventem echt niet toeneemt. Integendeel, ik zie er veel sluitingen en leegstand. Wij moeten er de nadruk op leggen, zoals de minister-president doet, dat de luchthaven nog altijd een van de motoren is van de werkgelegenheid in de regio van de brede Vlaamse Rand.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik wil nogmaals herhalen dat wanneer Europa duidelijk stelt dat wat Wallonië doet niet door de beugel kan, deze zaak uitgeklaard is. Wallonië verdedigt zijn positie: "Wat wij doen met Charleroi, zal de toets van Europa doorstaan." Ik kan toch moeilijk aan Wallonië zeggen: "Wat jullie met werkgelegenheid enzovoort doen in Charleroi, kan niet." Met welk argument zou ik dat kunnen doen? Ik zou kunnen zeggen dat dat ten nadele is van Zaventem. Maar als zij zeggen dat zij volledig binnen het Europese kader zitten en dat wat zij doen kan, met welke argumenten kan ik dan minister Antoine overtuigen om dat niet te doen? Het enige argument dat ik heb, is te zeggen: "Wat jullie daar doen, is staatssteun en niet conform aan de Europese regelgeving." Dat argument snijdt hout. Daarom hebben wij van in het begin de houding aangenomen om de ingediende klachten van zeer nabij op te volgen. Wij gaan ervan uit dat Europa daar voor eens en voor altijd

duidelijkheid in brengt. Want stelt u zich voor dat wat Charleroi doet, wel de Europese toets kan doorstaan, dan zullen wij goed moeten nadenken over wat wij met onze regionale luchthavens zullen doen, hoe wij ons zullen verhouden ten aanzien van Zaventem. Ik denk dat wij in dezen alert genoeg zijn, de zaak goed opvolgen, en elke nieuwe piste die ons wordt aangeboden bekijken, maar u kunt van mij niet verwachten om een communautaire – tussen aanhalingstekens – ‘oorlog’ te verklaren, waarbij ik geen instrumenten of wapens heb om de argumentatie te stofferen ten einde minister Antoine tot andere gedachten te bewegen. Ik ga ervan uit dat hij denkt dat wat hij doet conform is met de Europese regelgeving en die toets zal doorstaan.

Mevrouw De Vroe, ik zal even nakijken waarom het START-rapport u nog niet heeft bereikt. Daarover moet ten aanzien van deze commissie in alle transparantie worden gerapporteerd. De resultaten van de vergadering van 18 december zullen ook aan deze commissie worden overgemaakt. Wij zullen elke suggestie die hier wordt gedaan van zeer nabij opvolgen en onderzoeken. Ik heb begrepen dat u daarover in januari een nieuwe vraag zult stellen.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Uiteraard komen wij hier in januari heel graag op terug, om de vorderingen in dit dossier te bekijken.

Minister-president, u hebt het niet gehad over de gesprekken met de federale overheid. Ik heb het meer bepaald over de samenwerkingsovereenkomst van 1989 met betrekking tot de vergoeding van Belgocontrol, voor de veiligheid van de vliegtuigen en van de mensen die meevliegen. Ik heb u gevraagd om gesprekken aan te gaan, niet alleen met de Waalse overheid maar zeker ook met de federale overheid, betreffende Belgocontrol. Dat wilde ik toch nog even aanhalen, want daar hebt u niet naar verwezen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de vergrijzing bij zelfstandigen en het Masterplan voor Opvolging en Overname - 579 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Tussen 2002 en 2012 is het aantal zelfstandigen van 60 jaar en ouder gestegen met 47 procent. Deze toenemende vergrijzing wordt des te duidelijker als we in ogenschouw nemen dat het totale aantal zelfstandigen in dezelfde periode met slechts 24 procent is gestegen. Het aantal 60-plussers maakt, volgens de recentste cijfers van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), 15 procent uit van alle zelfstandigen.

Het RSVZ bevestigt daarmee een trend die we al een tijdje onderkennen: de vergrijzing van onze zelfstandige ondernemers wordt alsmaar zichtbaarder. Niet alleen zijn ze numeriek met veel, het gaat om de babyboomgeneratie, ze gaan, dikwijls uit noodzaak, niet vlug met pensioen. Enerzijds ligt het lage pensioen voor zelfstandigen aan de basis van dit fenomeen. Anderzijds speelt de problematiek van de moeilijke overname een steeds groter wordende rol. Zonder overname ziet de zelfstandige zijn ingecalculerde appeltje voor de dorst aan zijn neus voorbijgaan. Deze sociale dimensie van het probleem wordt in de beleidsbrief Economie 2013-2014 erkend.

Het masterplan opvolging en overname, dat de Vlaamse Regering in 2011 lanceerde, probeert tegemoet te komen aan deze problematiek. Ook de vrijstelling van de schenkingsrechten bij de schenking van een familiaal bedrijf blijkt zijn vruchten af te werpen. Het aantal Vlaamse familiale bedrijven dat door een schenking wordt overgelaten, is in 2012 met 274 procent

gestegen, van 281 tot 1053, zo blijkt uit de cijfers van het Agentschap Ondernemen. We dienen deze grote stijging onmiddellijk te relativiseren, gegeven de 20.000 familiebedrijven die tijdens het komende decennium een overnemer zullen moeten vinden.

Initiatieven blijven nodig op de verschillende beleidsniveaus, zowel het federale als het Vlaamse, zowel op het gebied van Onderwijs, als van Werk en Economie.

Minister-president, u gaf in de commissie Economie van 10 mei 2012 een interessant overzicht en een evaluatie van de steunmaatregelen die het Agentschap Ondernemen op het vlak van individuele begeleiding had gelanceerd, en van de initiatieven omtrent sensibilisering en het informeren van zelfstandigen, onder meer door Integraal vzw. Het masterplan stond toen nog in zijn kinderschoenen, maar de resultaten waren hoopvol te noemen.

Minister-president, kunt u een stand van zaken en/of een evaluatie geven van het Masterplan voor Opvolging en Overname? Acht u het, in het licht van de sterke stijging van zelfstandigen ouder dan 60 jaar, nodig om het masterplan bij te schaven, dan wel uit te breiden met nieuwe maatregelen? Welke specifieke plannen schuift het nieuw gevormde stakeholdersplatform met onder meer UNIZO en Voka naar voren in het kader van het hele jaar door sensibiliseren en informeren van zelfstandigen in dit kader?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, het masterplan werd opgezet vanwege de demografische uitdagingen. De demografische situatie is niet gewijzigd. We moeten dit beleid dus onverkort voortzetten. De uitvoering van het Masterplan voor Opvolging en Overname is daarom volop bezig en is succesvol te noemen. We moeten altijd bescheiden blijven, maar ik meen toch dat we stappen voorwaarts zetten ter zake. De jaarlijkse Week van de bedrijfsoverdracht geniet ruime aandacht en bereikt ook het doelpubliek. Het beleid wordt ontplooid samen met acht stakeholders die werden geselecteerd in een stakeholdersplatform, en die subsidies krijgen voor informatie- en sensibiliseringsacties. Ik illustreer dat even met harde cijfers. In 2012 werden 2285 informatiepakketten verspreid. Tijdens de Week van de bedrijfsoverdracht woonden gemiddeld 240 deelnemers per dag een informatiesessie, workshop of seminarie bij met betrekking tot de juridische, fiscale, financiële of menselijke aspecten van de bedrijfsoverdracht. De kmo-portefeuille werd bijgestuurd met de mogelijkheid van strategisch advies en coaching. De instroom voor het strategisch advies over een overdrachtsplan stijgt ook.

Wat beleidsevaluatie betreft, is het Agentschap Ondernemen intussen gestart met de evaluatie van het masterplan. De bedoeling van de evaluatie is om bij de opmaak van de nieuwe beleidsnota, in de volgende legislatuur welteverstaan, het beleid gericht te kunnen bijsturen. Concreet werkt het Agentschap Ondernemen met een evaluatiefiche per deelmaatregel die in het masterplan vermeld staat. Op dit ogenblik is dit analysewerk bezig, en dan wordt elke deelmaatregel binnen het Agentschap Ondernemen bekeken. In het voorjaar zal dat evolueren naar een synthese met eventuele voorstellen ter aanpassing van het masterplan en een gerichte bijsturing van het beleid. Dit voorstel van bijsturing zal door het Agentschap Ondernemen als insteek voor de beleidsnota worden meegegeven. Wat uiteraard niet ter discussie staat, is de maatschappelijke noodzaak van dit beleid.

Voor de periode van 1 januari 2013 tot 30 juni 2014 werd in een totaalbudget voorzien van 1 miljoen euro, namelijk 434.300 euro externe subsidies en 565.700 euro werkingskosten. De continuïteit van de werking via het stakeholderplatform voor de periode van juni 2014 tot juni 2015 wordt gegarandeerd. Voor deze periode is in een budget van 600.000 euro voorzien. In de volgende legislatuur zal men moeten beslissen over de voortzetting van het beleid na juni 2015, op basis van de evaluatie van het masterplan.

U vroeg vervolgens welke specifieke plannen het nieuw gevormde stakeholdersplatform naar voren schuift. De na een open oproep geselecteerde stakeholders zijn, naast UNIZO en Voka, het Business Angels Netwerk (BAN) Vlaanderen, Verbond van Kristelijke Werkgevers en

Kaderleden (VKW) Limburg, het instituut voor bestuurders GUBERNA, de Universiteit Hasselt, de Antwerp Management School en de Beroepsvereniging van Overnamebemiddelaars (BVOB). Mevrouw Fournier, in mijn voorbereiding heb ik de taken van dat stakeholdersplatform opgesomd. Ik zal die zo dadelijk ook geven.

Binnen het stakeholdersplatform is, zoals geschetst, een budgettaire enveloppe beschikbaar om na afstemming activiteiten op te zetten. Enkel activiteiten die additioneel zijn ten opzichte van de reguliere werking van de partnerorganisatie, kunnen voor subsidiëring in aanmerking komen. Tijdens de bijeenkomst van het stakeholdersplatform op 4 december 2013 is aan de stakeholders gevraagd ons de informatie te bezorgen van de door hen in 2014geplande acties. Die informatie komt nu binnen. We plaatsen die gegroepeerd op de website, onder de rubriek 'kalender'.

Het Agentschap Ondernemen wil de taken van het stakeholdersplatform behouden, maar na overleg met deze stakeholders de volgende achttien maanden de nadruk leggen op samenwerking tussen de stakeholders, de organisatie van de opleidingspakketten en individuele acties van stakeholders die in welomlijnde kaders passen. De individuele acties van de aparte stakeholders moeten passen bij een aantal prioriteiten: de bewustmaking van cijferberoepen over de rollen die zij kunnen opnemen in het overdrachtsproces, de bewustmaking van bestuurders over de rollen die zij kunnen opnemen in het overdrachtsproces, het getuigen door ondernemers en erkende dienstverleners, de financiering van familiale opvolging en overname, de bekendmaking van initiatieven van de Vlaamse overheid. Daarnaast voorziet het Agentschap Ondernemen nog in eigen werkingsuitgaven voor drukwerken, de Week van de bedrijfsoverdracht, netwerkevents voor dienstverleners binnen de kmo-portefeuille en het organiseren van seminars.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister-president, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. De maatregelen die u neemt, blijken dus een succes te zijn, wat hoopgevend is. Ik ben ook blij dat u de maatschappelijke noodzaak ervan inziet. Het budget is blijkbaar ook wel aanzienlijk. U had het over 1 miljoen euro.

Nu, dit is inderdaad een heel moeilijke problematiek. Vroeger was het veel evidentier dat een zoon de zaak overnam van een vader, of een dochter van een moeder. Nu is dat niet meer zo. Ik denk dat bij veel jongere mensen vooral de zin om te ondernemen voor een deel weg is. Ik vind dat het onderwijs daarin een nog meer belangrijke rol zou moeten spelen. Het onderwijs neemt weliswaar bepaalde taken op zich, maar op dat vlak zijn er nog veel meer kansen om ook de jeugd meer het ondernemerschap bij te brengen.

Ik zal dit dus verder blijven volgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■